

ВИДАТНОМУ ДОСЛІДНИКОВІ ТА ПОПУЛЯРИЗАТОРОВІ ЗООЛОГІЧНОЇ НАУКИ К. А. ТАТАРИНОВУ — 75 РОКІВ

У серпні цього року Костянтину Адріановичу Татаринovu виповнилося 75 років. Три чверті століття — чималий термін, щоб пережити страхіття голододоктв і холод Другої світової, важкі роки відбудови і радість творення всього, що складало сенс його життя — педагогіки і науки, природознавчого і особистого музею. Понад 800 публікацій — ось півстолітній доробок члена Спілки журналістів, дві наукові монографії, участь у понад 10 монографічних зведеннях (зокрема, розділи про тваринний світ у серіалі «Природа областей»), 13 науково-популярних та 12 учбових та методичних книжок, серед яких зведення «Звірі (а згодом — «Хребетні...») західних областей України», підручник та хрестоматія з зоології хребетних, кілька довідників про печери Поділля та їх викопну і сучасну фауну, принаймні чотири підручники та довідники з мисливознавства, тощо.

Життєвий шлях письменника-зоолога починається з міста Ростов (1921, нині Російська Федерація), а у 1923—1941 рр. продовжується у Києві, де 1938 р. він стає студентом Київського державного університету, але з початком військових дій на Україні продовжив навчання у м. Майкопі, де тоді знаходився у евакуації Одеський університет. Звідти ж з дипломом біолога відбув до мінометних частин (т. зв. «Катюш») і пройшов шлях визвольника Криму, Західної України, Угорщини, Чехії, був зі зброєю у руках у Німеччині та Польщі, отримав чимало (14) військових та пам'ятних нагород.

Повернення до цивільної праці (1947) стало початком інтенсивної науково-педагогічної діяльності, значна частка якої припадає на роботу у Львівському Природознавчому музеї. Весь цей час, аж до 1958 р., відзначений створенням біогруп, обґрунтуванням доцільності створення звіроводських господарств, будівництвом стаціонару «Полонина Пожижевська», врятуванням від знищення спецслужбами зібрання іноземної літератури та створенням колекції шкірок ссавців, зібранням (у подальшому, на жаль, втрачених) колекцій викопних хребетних, випуск за матеріалами першої дисертації своєї першої монографії «Звірі західних областей України», робота з першими дипломами, перші лекції з зоогеографії для студентів-географів Львівського університету.

Робота викладачем та завідувачем зоологічної кафедри Кременецького педагогічного інституту (1958—1963) розкрила викладацький, мандрівний та письменницький талант Костя Адріановича. За недовгі 5 років організовано щорічні виїзні польові практики майбутніх викладачів біології, створено навчальні (музейні) колекції шкірок птахів та ссавців, розгорнуто інтенсивні спелеозоологічні дослідження, підготовлено та видано підручники «Хрестоматія з зоології» та «Зоологія хребетних», випущено низку наукових статей про викопних птахів, дрібних ссавців та дельфінів Поділля.

Повернення до Львова у 1963 р. (доцент-лісівник Лісотехнічного інституту за конкурсом) — продовження педагогічної праці, заснування спеціалізації та нормативного курсу «Біологія лісових птахів, звірів та мисливознавство». Серед випусників — відомі тепер фахівці А. Слободян, Б. Колісник, В. Гулай та інші. Подальші дослідження фауни неоген-антропогенних хребетних Поділля та Прикарпаття завершилися захистом (1970 р.) дисертації та виданням однойменної монографії (1973), а так само отриманням професорського звання (1973) та, за конкурсом, кафедри біології Львівського медичного інституту (1973). Робота завідувачем кафедри біології ЛМІ ознаменувалися новим Зоологічним музеєм, новими навчальними курсами (зокрема, генетика, паразитологія, еволюція систем органів), новими дипломами, новою хвилею організаційської роботи (Мала академія наук), новим довідником «Біологія» для студентів медичних інститутів; надалі — написання нової книжки («Человек и мир зверей», 1980), продовження подорожей та поповнення мисливського досвіду, співтворство у зведеннях «Заповідники України и Молдавии» (1987), «Рациональное ведение мисливського господарства» (1987). 3 лютого 1986 р. — повернення до Львівського лісотехнічного (кафедра лісівництва) і тиха професорська робота на курсах підвищення кваліфікації працівників Українського товариства мисливців та рибалок, написання науково-популярної «Вони отруйні — охороняйте їх» (1994), участь у підготовці посібників «Мисливознавство» та «Мисливська зброя, полювання...» (1993).

За півстоліття творчої наснаги Костянтин Адріанович видав близько 260 друкарських аркушів популярно-наукових та навчально-методичних праць, тобто понад 6 тисяч друкованих аркушів, у тому числі посібники, довідники, зведення, підручники, путівники, енциклопедичні та суто наукові статті, які прочитали та на яких вчилися десятки тисяч майбутніх викладачів та науковців України. Професор Костянтин Татаринov — відома людина, яку і досі запрошують у Ради наукових та аматорських товариств (Теріологічне, Охорони птахів), редакційні колегії журналів («Зелені Карпати», «Український ліс»). За довге, цікаве та насичене подіяння життя його можна було зустріти у віддалених кутках колишнього Радянського Союзу, Північної Африки, Центральної Америки, Західної Європи. Все життя — зоолог, викладач, письменник, мандрівник.

*В. Топачевський, І. Загороднюк
(Українське теріологічне товариство)*